

**Bryssel den 28 mars 2025
(OR. en)**

7558/25

**AG 39
CIVCOM 77
COCON 14
COTER 46
CSDP/PSDC 202
CYBER 84
HYBRID 27
IPCR 21
JAI 388
MI 180
POLMIL 80
PROCIV 30
RELEX 392
SAN 134**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	27 mars 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	JOIN(2025) 130 final
Ärende:	GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN om EU:s strategi för en beredskapsunion

För delegationerna bifogas dokument – JOIN(2025) 130 final.

Bilaga: JOIN(2025) 130 final



EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 26.3.2025
JOIN(2025) 130 final

**GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA
RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN
SAMT REGIONKOMMITTÉN**

om EU:s strategi för en beredskapsunion

Inledning

Fred och stabilitet är en viktig del av det europeiska projektet. EU står emellertid inför en ny verklighet som kännetecknas av växande risker och stor osäkerhet. Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina, ökande geopolitiska spänningar, statsunderstödda hybrid- och cyberattacker, sabotage som riktas mot kritiska tillgångar, utländsk informationsmanipulation och utländska påverkansförsök och elektronisk krigföring har blivit ett permanent inslag i dagens verklighet. Det här är en väckarklocka för Europa.

Covid-19-pandemin förvärrade de ojämlikheter som redan fanns och visade att unionens hälso- och sjukvårdstjänster och försörjningskedjor, bland annat för energi, medicinska produkter, livsmedel och kritiska råvaror, kan störas i grunden. I en situation som nu kännetecknas av hård geopolitisk och ekonomisk konkurrens och konflikter blir de alltmer sårbara för ekonomisk manipulation och ekonomiskt tvång.

EU är dessutom allt mer utsatt för klimatförändringarnas konsekvenser, fortsatt miljöförstöring och risken för ytterligare pandemier. Europa är den kontinent som värms upp snabbast. Kontinenten har upplevt förödande naturkatastrofer, från översvämningar till torka och skogsbränder, kusterosion, värmeböljor, köldvågor och stormar. Om vi inte tar itu med detta genom att förbättra våra samhällens strukturella kapacitet att hantera risker kommer klimatförändringarnas mänskliga, ekonomiska och sociala kostnader bara att öka under de kommande åren, även på grund av det ökande trycket från klimatförändringarnas negativa konsekvenser i andra delar av världen, till exempel störningar längs handelsvägar och i globala försörjningskedjor. Klimat, miljö och säkerhet har en stark inbördes koppling.

EU har reagerat på dessa kriser snabbare och mer beslutsamt än någonsin tidigare, och visat solidaritet och resiliens. EU har snabbt inrättat en myndighet för beredskap och insatser vid hälsokriser, utvecklat politik för att gemensamt köpa in vacciner mot covid-19 och skapat Sure- och NextGenerationEU-instrumenten¹ för att hantera covidpandemins ekonomiska och sociala konsekvenser. Kommissionen banade vägen med lösningar för att mildra de stigande energipriserna och säkerställa försörjningstryggheten, bland annat genom innovativa transportlösningar. Miljontals ukrainska flyktingar har fått skydd och erbjudits gästfrihet i EU. Europeiska verktyg såsom unionens civilskyddsmekanism och EU:s strategiska reserv för europeisk insatskapacitet och beredskapslager (rescEU) har visat sitt mervärde.

Ingen av de senaste årens stora kriser har varit isolerad eller kortlivad. De är en del av en bredare trend som beror på långsiktiga politiska, ekonomiska, klimatomfattiga, miljömässiga och tekniska förändringar. EU har inte råd att bara reagera längre.

I Niinistö-rapporten om EU:s beredskap² drogs slutsatsen att Europas civila och militära beredskap skyndsamt måste stärkas för att vi ska kunna ta itu med dagens växande utmaningar och framtida kriser. Rapporten efterlyste en djupgående attitydförändring och framhöll att beredskap inte bara är ett nationellt ansvar utan en gemensam europeisk ansträngning där unionen måste anta en mer kraftfull roll för att samordna och stödja medlemsstaterna³. Denna strategi bygger på Niinistö-rapporten och innehåller en handlingsplan för en beredskapsunion.

¹ Tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation.

² *Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness*.

³ Denna strategi bygger också vidare på EU:s strategiska agenda 2024–2029 och Europeiska rådets slutsatser från juni 2023, mars 2024 och december 2024 samt kommissionens politiska riktlinjer 2024–2029.

Varför behövs en beredskapsunion?

EU har med tiden utvecklat och förstärkt sina många verktyg för att bygga upp strukturell resiliens för att kunna hantera vissa slags risker och ta itu med kriser inom ett antal sektorer. Ett antal brister har dock blivit uppenbara i EU:s beredskapsram.

För det första är EU:s krishantering till största delen reaktiv, snarare än proaktiv. Detta beror också på att strategisk framsyn, föregripande och verktyg för tidig varning används i allt för liten utsträckning. Det saknas en integrerad bedömning av risker och hot och deras kaskadeffekter, även från länder utanför unionen.

För det andra är EU:s verktygslåda för krishantering fragmenterad mellan olika institutioner, avdelningar och byråer, och det finns luckor i den sektoriella och gränsöverskridande samordningen. Det finns brister i den civila-militära samordningen och kopplingen mellan interna och externa EU-åtgärder måste stärkas.

För det tredje omfattas de befintliga strukturerna och mekanismerna på EU-nivå av begränsningar i fråga om omfattning och resurser. Krishanteringen påverkas av att det saknas ett samhällsövergripande engagemang, bland annat inom den privata sektorn. Unionens finansieringsmekanismer är inte tillräckligt flexibla och den strategiska anpassningen av de nationella budgetarna är för begränsad.

Beredskapsunionen kommer att tillföra mervärde till medlemsstaternas åtgärder, nämligen genom att komplettera nationella insatser, förbättra samordningen och effektiviteten och främja en kultur av beredskap och resiliens samtidigt som subsidiaritetsprincipen, nationella befogenheter och medlemsstaternas särdrag respekteras till fullo. Den stöder medlemsstaternas skyldighet att, i enlighet med artikel 222 i EUF-fördraget⁴, handla i en anda av solidaritet och bistå varandra i alla slags kriser.

Beredskapsunionens övergripande mål är att skapa ett säkert och resilient EU som har den kapacitet som krävs för att förutse och hantera hot och risker, oberoende av vilken form de tar eller var de kommer från, för att säkerställa att EU-medborgarna är tillräckligt skyddade och har tillräcklig beredskap, och för att upprätthålla våra centrala samhällsfunktioner under alla omständigheter. Detta kräver ett nytt beredskapstänk. Det är oerhört viktigt att öka medvetenheten och ge alla intressenter, även medborgarna, möjlighet att ta hand om sin individuella och kollektiva beredskap.

Ett Europa som är bättre förberett kräver en starkare samordning mellan medlemsstaterna samt med andra intressenter och internationella partner, särskilt utvidgnings- och grannskapspartner, vars beredskap och resiliens är avgörande för vår egen säkerhet. EU:s forsknings- och innovationssektor kan bidra i hög grad för att möjliggöra optimerade och moderna krishanteringsåtgärder som kan anpassas kontinuerligt. Forsknings- och innovationssektorn bör investera i medvetenhet om och resiliens mot säkerhetsrisker och hybridhot, även i internationella samarbeten.

Hur bygger vi upp en beredskapsunion?

För att vi ska kunna ta itu med de befintliga bristerna i EU:s åtgärder och röra oss mot en verklig beredskapsunion utgår strategin från följande principer:

⁴ ”Unionen och dess medlemsstater ska handla gemensamt i en anda av solidaritet om en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor [...]”.

- = En **integrerad strategi för alla slags risker**, som omfattar hela spektrumet av naturrisker och mänskligt framkallade risker och hot och som sammanför alla tillgängliga verktyg.
- = Ett **myndighetsövergripande tillvägagångssätt** som sammanför alla relevanta aktörer på alla förvaltningsnivåer (lokal nivå, regional nivå, nationell nivå och EU-nivå) och främjar samarbete, politisk samstämmighet och resursdelning. Det syftar till att på ett övergripande sätt ta itu med de ökande riskerna och hoten, deras samverkan och kaskadeffekter. Detta omfattar ett effektivt samarbete mellan civila myndigheter och försvarsmyndigheter och att man konsekvent integrerar inre och yttre dimensioner.
- = Ett **samhälleligt helhetsgrepp** som främjar en inkluderande kultur av beredskap och resiliens och som involverar medborgare, lokalsamhällen och det civila samhället, företag och arbetsmarknadens parter samt forskningsinstitutioner och den akademiska världen.

En robust beredskap är inte gratis. Det kostar att investera i beredskap, men dessa kostnader vägs upp av de långsiktiga fördelarna i form av resiliens, minskade störningar, lägre återvinningskostnader och långsiktig konkurrenskraft. Finansieringen på EU-nivå måste vara flexibel, skalbar och inriktad på att hantera alla slags risker, så att unionen kan agera snabbt och solidariskt under alla faser av en kris, med full respekt för EU:s och medlemsstaternas respektive ansvarsområden. I detta avseende kan man genom att ta hänsyn till beredskaps- och resiliensöverväganden i EU:s budgetprogram redan från början bidra till att minska sårbarheterna och riskexponeringen, vilket gör att kostnaderna för korrigerande åtgärder minskar.

För att bygga upp en beredskapsunion i linje med dessa principer utgår strategin från målen för resiliens mot katastrofer⁵ för att förutse, förbereda, varna, reagera och säkra. I strategin föreslås åtgärder kring följande sju områden:

- Framsyn och föregripande.
- Resiliens hos centrala samhällsfunktioner.
- Befolkningens beredskap.
- Offentlig-privat samarbete.
- Civil-militärt samarbete.
- Krishanteringssamordning.
- Resiliens genom externa partnerskap.

I strategin fastställs 30 nyckelåtgärder för ett eller flera mål inom ovannämnda områden och den åtföljs av en handlingsplan (se bilagan).

Denna strategi kompletterar och kompletteras av andra viktiga EU-initiativ, särskilt strategin för inre säkerhet, vitboken om europeisk försvarsberedskap, den europeiska klimatanpassningsplanen, rättsakten om kritiska läkemedel, given för en ren industri, den europeiska världshavspakten, det europeiska demokratiförsvaret, kompetensunionen och jämlikhetsunionen.

⁵ Unionsmålen för resiliens mot katastrofer – Europeiska kommissionen: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management/european-disaster-resilience-goals_en?prefLang=sv&etrans=sv.

1. FRAMSYN OCH FÖREGRIPANDE

Tiden är avgörande i akuta kriser, men också för att kunna förutspå dem. Strategisk framsyn, situationsmedvetenhet och tidig varning är avgörande inslag och måste stärkas ytterligare. Tidig identifiering av risker och hot kan göra att vi vinner värdefull tid och hjälpa till att avvärja kriser eller göra det lättare att hantera dem och minimera deras effekter. Sektorsövergripande riskbedömningar på EU-nivå, som baseras på belägg, grundar sig på vetenskaplig rådgivning och åtföljs av regelbundna stresstester och hotbedömningar, är nödvändiga.

EU:s kapacitet måste omfatta helt interoperabla system för tidig varning från början till slut och för flera olika risker, och dessa måste matas med aktuella och tillförlitliga uppgifter för att ge beslutsfattarna bättre underlag om risker och deras potentiella sammanlänkade effekter.

För att tillgodose riskbedömnings- och hotbedömningsbehoven måste en strategi som omfattar alla slags risker ge insikter för beslutsfattande som gör att varaktiga EU-åtgärder kan avskräcka och bemöta hot på ett mer effektivt sätt. Riskbedömningar behöver samordnas på nationell nivå och EU-nivå, och data och expertanalyser måste integreras i en sektorsövergripande och gränsöverskridande strategi.

En ram för systematisk utvärdering, stresstester och utbildning bör utgöra hörnstenen i en kultur där kontinuerlig förbättring eftersträvas. Regelbundna lämplighetstester av EU:s krishanteringsmekanismer, krishanteringsverktyg och krishanteringsinstrument måste i) säkerställa att de är ändamålsenliga och samstämmiga, ii) göra det möjligt att identifiera bästa praxis samt luckor och överlappningar och iii) bidra till att maximera synergier och effektivitet.

Nyckelåtgärder

1) Utveckla en övergripande bedömning av risker och hot på EU-nivå

För att säkerställa en helt integrerad strategi kommer kommissionen och den höga representanten, med stöd av EU:s byråer, att utveckla en övergripande risk- och hotbedömning på EU-nivå (sektorsövergripande för alla slags risker). Den kommer att integrera insikter från flera politikområden, inklusive inre och yttre säkerhet, och kommer att baseras på vetenskaplig analys, EU-finansierad forskning och innovation, system för tidig varning i realtid, satellitövervakning och geospatiala data, t.ex. Copernicus katastrofinsatstjänst, samt befintliga bedömningar och insikter från näringslivets sida på EU-nivå och nationell nivå. Genom detta arbete kommer rapporteringsskyldigheterna att effektiviseras samtidigt som onödiga administrativa bördor undviks och effektiviteten förbättras. Den roll som spelas av den gemensamma kapaciteten för underrättelseanalys (SIAC) kommer att vara avgörande för medlemsstaternas underrättelseverksamhet. SIAC kommer att stärkas senast i slutet av 2025 genom förstärkningar och ytterligare resurser, i linje med den höga representantens och medlemsstaternas gemensamma rapport.

Denna bedömning kommer att läggas fram för Europaparlamentet och rådet när så är relevant.

2) Inrätta en ”krisdashboard” för beslutsfattare

Kommissionen och den höga representanten kommer, i samarbete med medlemsstaterna och med stöd av relevanta EU-byråer, att utveckla en ”krisdashboard”, som sammanför sektorsspecifika system för snabb varning och förbättrar samordningen för beslutsfattare.

Denna omfattande bedömning av EU:s risker och hot och ”krisdashboardsen” kommer att bidra till diskussionerna i kommissionskollegiet, särskilt i ett säkerhetskollegieformat, för att fördjupa förståelsen för Europas säkerhet och strategiska miljö och för att ge kommissionens åtgärder för beredskap och resiliens politisk styrning.

3) Stärka Centrumet för samordning av katastrofberedskap (ERCC)

För att kunna hantera nödsituationer och kriser mer proaktivt kommer ERCC att förse med ytterligare resurser för att kunna i) ta fram regelbundna genomgångar av operativa utsikter om sektorsövergripande risker för alla risker, ii) identifiera och analysera deras kaskadeffekter och iii) bygga upp scenarier.

4) Ta fram en EU-katalog för utbildning och en plattform för erfarenhetsåterföring

För att säkerställa en samordnad och effektiv krisberedskap och krishantering kommer kommissionen och den höga representanten att ta fram en katalog över metoder och riktlinjer för hur medlemsstaterna kan förbättra beredskapsutbildningen. De kommer också att utforma en heltäckande och inkluderande EU-omfattande plan för utbildning och kompetensutveckling som tar upp säkerhet, försvar och krishantering för att ge yrkesverksamma, frivilligarbetare och beslutsfattare nödvändig sakkunskap i olika sektorer och medlemsstater. En plattform för erfarenhetsåterföring kommer att inrättas på EU-nivå och integrera insikter från tidigare kriser och övningar i framtida insatser.

5) Inrätta en EU-tjänst för jordobservation för statlig användning (EOGS, EU Earth Observation Governmental Service)

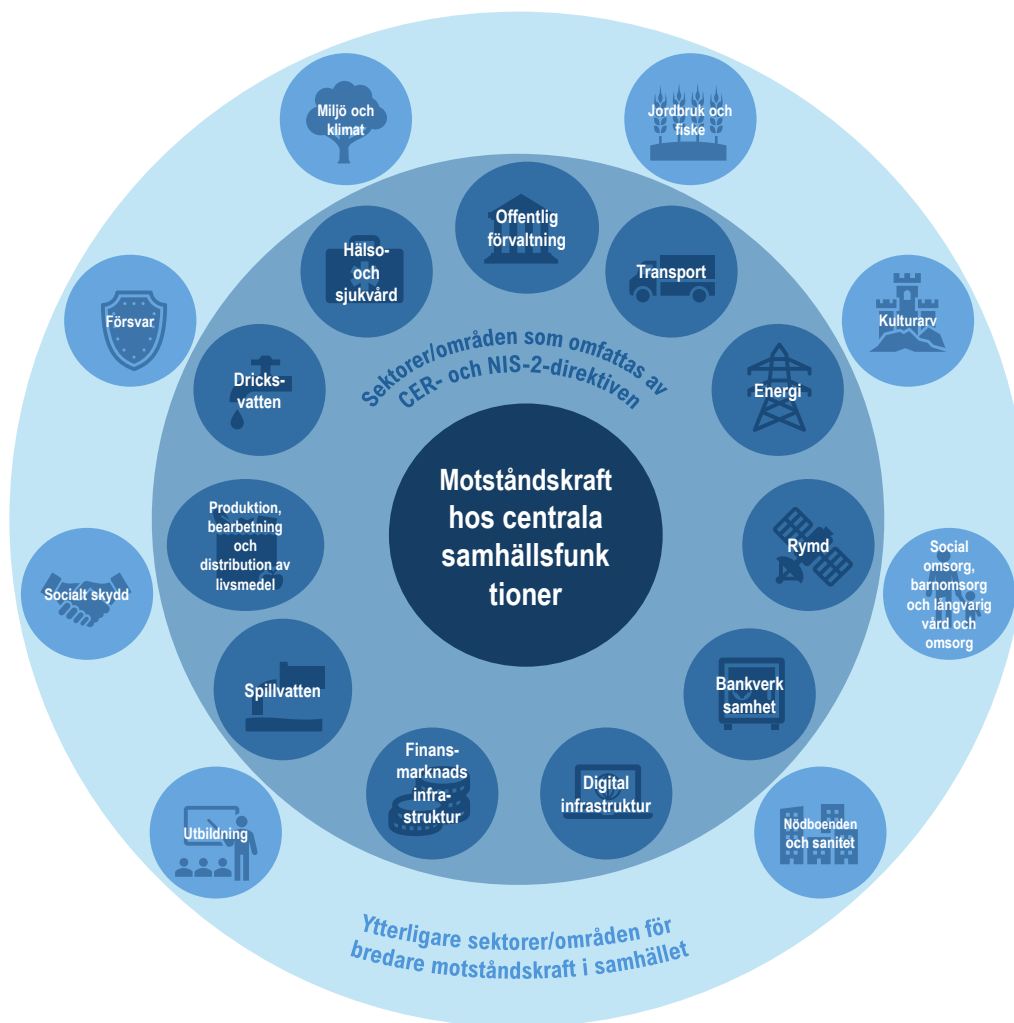
EU kommer att utveckla en statlig tjänst för jordobservation (EOGS) som särskilt kommer att tillhandahålla säker, tillförlitlig, aktuell, ihållande och riktad satellitanalys, stärka den befintliga och planerade kapaciteten och bygga vidare på den långa erfarenheten av att använda Copernicus till stöd för katastrofinsatser och säkerhet.

2. RESILIENS HOS CENTRALA SAMHÄLLSFUNKTIONER

Centrala samhällsfunktioner utgörs av grundläggande system och strukturer som gör det möjligt för ett samhälle att fungera, samtidigt som de skyddar våra samhällen, ekonomier, kulturer och demokratiska institutioner i alla situationer. Dessa funktioner omfattar först och främst säkerheten för EU:s befolkning, inklusive skydd mot naturkatastrofer, myndigheters verksamhetskontinuitet och beslutsfattande, demokratiska processer, social sammanhållning och ekonomisk stabilitet samt inre och yttre säkerhet. De utgör grunden för ett stabilt och säkert samhälle.

EU:s befintliga rättsliga ram⁶ omfattar de flesta områden (se diagrammet nedan) som säkerställer centrala samhällsfunktioner. Detta inbegriper övergripande krislagstiftning samt sektoriella beredskapsplaner och lagstiftning som ökar resiliensen hos våra samhällen, på områden såsom livsmedelstrygghet, dricksvatten, energiförsörjning, telekommunikation och transport, avfallshantering, hälso- och sjukvårdssystem, byggnormer, naturskydd, översvämningsplaner, finansiella tjänster med flera.

⁶ Till exempel direktivet om kritiska enheters motståndskraft (CER-direktivet) och direktivet om säkerhet i nät och informationssystem (NIS2-direktivet), elförordningen, förordningen om tryggad gasförsörjning, bankunionen, förordningen om digital operativ motståndskraft för finanssektorn – DORA-förordningen, det transeuropeiska transportnätet – TEN-T, den europeiska hälsounionen och förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden.



För att upprätthålla centrala samhällsfunktioner under alla omständigheter måste det finnas en lämplig ram. *För det första* måste EU ha lämpliga verktyg för att kunna skydda den demokratiska styrningen och de demokratiska beslutsprocesserna och säkerställa en effektiv riskreducering och krishantering på EU-nivå. *För det andra* är den inre marknadens integritet, som stöds av den fria rörligheten för personer, varor, kapital och tjänster och en sund social, ekonomisk och finanspolitisk politik, avgörande för den ekonomiska och finansiella stabiliteten och resiliensen. *För det tredje* måste EU skydda miljön och främja naturbaserade lösningar och en hållbar förvaltning av naturresurser. *För det fjärde* måste EU, för att stärka det strategiska oberoendet och minska sårbarheterna, förbättra cirkulariteten, den långsiktiga säkerheten hos försörjningskedjan och resiliensen mot yttre tvång, säkerställa tillgången till råvaror, väsentliga varor och kritiska leveranser och optimera användningen av rymdtillgångar och rymdtjänster, samtidigt som man investerar i forskning och innovation för att upprätthålla den industriella konkurrenskraften och det tekniska ledarskapet.

Nyckelåtgärder

6) Säkerställa inbyggd beredskap i EU:s politik och åtgärder

Beredskaps- och säkerhetsöverväganden kommer att integreras i EU:s lagstiftning, politik och program. Man kommer att utarbeta nya och se över gällande strategier, lagstiftning och program för att ta hänsyn till beredskaps- och säkerhetsperspektiven, och konsekvent kartlägga

vilka konsekvenser den föredragna lösningen kan få för beredskap och säkerhet. Detta kommer att stödjas genom regelbunden utbildning av kommissionens beslutsfattare.

En sund ekonomisk och social politik som samordnas inom ramen för den europeiska planeringsterminen är avgörande för resiliensen och beredskapen. I förekommande fall kommer framsteg i genomförandet av strukturreformer som också är relevanta för beredskapen att bedömas under planeringsterminen. Ekonomisk och social politik som är avgörande för beredskapen kan tas upp närmare i de landsspecifika rekommendationerna, vilket ger medlemsstaterna incitament att genomföra dessa reformer.

Att minska den administrativa bördan och rationalisera förfarandena i samband med detta kommer att främja smidigare och effektivare beredskapsåtgärder. Kommissionen kommer att kartlägga vilka förenklingsåtgärder som behövs i samråd med alla berörda parter.

Kommissionen kommer att bedöma om det behövs en EU-lag om beredskap för att stärka resiliensen hos centrala samhällsfunktioner genom gemensamma standarder och mätbara långsiktiga mål och om en sådan lag är genomförbar.

7) Anta minimikrav för beredskap

Det är av högsta prioritet att snabbt och till fullo införliva och genomföra unionens rättsliga ram, särskilt CER- och NIS2-direktiven, vilket också kommer att förklaras i den kommande strategin för inre säkerhet. Baserat på genomförandet av dessa direktiv kommer kommissionen att bedöma om ytterligare åtgärder kan vara nödvändiga.

Samtidigt kommer kommissionen att samarbeta med medlemsstaterna för att identifiera ytterligare sektorer och tjänster som inte omfattas av den nuvarande lagstiftningen, och där åtgärder kan behöva vidtas. På grundval av denna bedömning kommer kommissionen att lägga fram rekommendationer om minimikrav för beredskap, inklusive en övervakningsmekanism. Den senare kommer att anpassas efter målen för katastrofresiliens och komplettera Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) grundläggande resilienskrav⁷.

EU-institutionerna kommer att vidta åtgärder för att förbättra sin egen interna beredskap, särskilt genom att uppgradera sin säkra kommunikation mellan EU-institutionerna och medlemsstaterna.

8) Se över unionens civilskyddsmekanism

Kommissionen kommer att se över regelverket för unionens civilskyddsmekanism för att ytterligare förbättra effektiviteten och ändamålsenligheten i nödsituationer och kriser med stor påverkan, vilket kräver kraftfulla insatser och robust samordning på EU-nivå.

9) Föreslå en EU-strategi för beredskapslager

Kommissionen kommer att föreslå en EU-omfattande strategi för beredskapslager som kommer att integrera alla befintliga sektorsvisa beredskapslagringsinsatser. Den kommer att stärka tillgången till kritiska resurser i hela EU, till exempel för insatser i nödsituationer och katastrofinsatser, medicinska motåtgärder, kritiska råvaror, energiutrustning, nödboenden och potentiellt jordbruksbaserade livsmedel och vatten. Den avser att kombinera centraliserade reserver på EU-nivå med medlemsstaternas bidrag, med stöd av offentlig-privata partnerskap för att säkerställa ändamålsenlighet, skalbarhet och kostnadseffektivitet.

Kommissionen kommer också att lägga fram en strategi för att stödja medicinska motåtgärder mot hot mot folkhälsan för att stärka EU:s hälsosäkerhet, förbättra EU:s konkurrenskraft och skydda allmänheten från gränsöverskridande hot mot människors hälsa, inbegripet kemiska,

⁷ [Nato – Topic: Resilience, civil preparedness and Article 3.](#)

biologiska, radiologiska och nukleära hot. Detta ska kompletteras med åtgärder avseende beredskapslager enligt den nyligen föreslagna rättsakten om kritiska läkemedel.

10) Föreslå en klimatanpassningsplan

Kommissionen kommer att lägga fram en europeisk klimatanpassningsplan för att hjälpa medlemsstaterna att förbereda sig inför klimatrisker och stärka unionens resiliens. Med utgångspunkt i den europeiska klimatriskbedömningen kommer planen att säkerställa ”inbyggd beredskap” i EU:s relevanta sektorspolitik och investeringar och stärka den proaktiva klimat-, miljö- och vattenriskhanteringen i hela EU. Den kommer att stödja människor, företag och beslutsfattare genom gemensamma klimatreferensscenarier.

11) Säkerställa vattenförsörjning och försörjningen av andra kritiska naturresurser

Vatten, mark och andra naturresurser är avgörande inte bara för tillgången på livsmedel utan även för en välfungerande ekonomi. Enligt Europeiska centralbanken beviljas nästan 75 % av banklånen till företag i euroområdet till företag som i hög grad är beroende av åtminstone en ekosystemtjänst, närmare bestämt vatten. Kommissionen kommer att föreslå en europeisk strategi för vattenresiliens som fastställer en väg mot vattentrygghet och vattenresiliens genom att säkerställa tillgången till rent vatten och skydda EU mot vattenrelaterade risker på ett bättre sätt. Den kommer också att främja naturbaserade lösningar för att öka beredskapen och resiliensen, även mot naturkatastrofer. Som en del av EU:s bioekonomistategi och rättsakten om den cirkulära ekonomin kommer kommissionen att arbeta för att öka mängden cirkulära och biobaserade material i våra värdekedjor för att göra oss mindre beroende av import av kritiska råvaror.

3. BEFOLKNINGENS BEREDSKAP

Beredskap är ett kollektivt ansvar. Offentliga myndigheter, medier, utbildnings- och kulturinstitutioner, ungdomsorganisationer och organisationer i det civila samhället, arbetsmarknadens parter, företag, lokala nätverk och lokalsamhällen samt medborgare, från en tidig ålder, har alla en viktig roll att spela. Nyligen genomförda Eurobarometerundersökningar⁸ visar att nästan hälften av européerna (49 %) under 2024 inte kände sig välinformerade om katastrofrisker som skulle kunna påverka dem, och 65 % av dem behöver mer information för att kunna förbereda sig inför katastrofer eller nödsituationer.

Medvetenhet om risker och hot är avgörande för att se till att EU:s medborgare och samhällen blir aktiva deltagare i krisberedskapen och krishanteringsinsatserna. Ojämlighet är en riskfaktor för beredskapen. Kvinnor och grupper i utsatta situationer, såsom barn, äldre och personer med funktionsnedsättning, personer som utsätts för diskriminering, fattigdom och/eller social utestängning, påverkas oproportionerligt hårt av kriser, vilket ofta förvärrar befintlig marginalisering och ojämlikhet. I linje med ramen för jämlikhetsunionen och i synnerhet färdplanen för kvinnors rättigheter måste därför jämställdhetsöverväganden integreras i beredskapsarbetet. Desinformation och utländsk informationsmanipulation och påverkansförsök är särskilt skadliga eftersom de undergräver allmänhetens förtroende och kan förvärra krisernas effekter. På samma sätt urholkar bristen på tillgänglig information samhällsberedskapen.

Det behövs ett paradigmskifte för att skapa ett förhållningssätt som främjar en kultur av beredskap och resiliens.

⁸ *Perceptions of EU crisis management*, juni 2024.

Främja en kultur av inkluderande beredskap och ett resilient generationsövergripande samhälle

Beredskapen måste nå alla delar av samhället. Gemenskapsbyggande och frivilligarbete bör stödjas. Sociala tjänster och adekvat socialt skydd bör säkerställa att ingen hamnar på efterkälken i beredskapsinsatserna. På grundval av bästa praxis, bland annat från unionens civilskyddsmekanism, bör kommissionen och medlemsstaterna främja självständighet och psykologisk resiliens och säkerställa förbättrad beredskap bland individer och hushåll och över generationsgränserna.

Kommissionen kommer att arbeta för att ta fram en europeisk civilförsvarsmekanism⁹ genom att undersöka alla kris- och katastrofhanteringsaspekter för att stödja vidareutvecklingen av samhällsmedvetenheten och investera i riskutbildning av medborgarna.

Göra medborgarna mer resilienta

Medborgarna och samhällena i hela EU måste ges möjlighet att få tillgång till tillförlitlig information av hög kvalitet, ha de färdigheter som krävs för att kunna utvärdera informationen, aktivt engagera sig för att förebygga kriser och vara tillräckligt förberedda för att kunna bemöta dem. Skolor, lärare, ungdomsledare och utbildare spelar en viktig roll när det gäller att främja digital kompetens, mediekompetens och kritiskt tänkande, främja samhällsengagemang och undervisa i demokratiskt medborgarskap, vilket betonas i kompetensunionen. Arbetsmarknadens parter kan på ett avgörande sätt bidra till dessa beredskapsinsatser, bland annat genom att informera och utbilda arbetstagare. För att mer systematiskt motverka utländsk informationsmanipulation och desinformation bör man dra full nytta av EU:s verktygslåda för utländsk informationsmanipulering och inblandning, förordningen om digitala tjänster och det kommande europeiska demokratiförsvaret.

Förbättra varningarna till och kriskommunikationen med allmänheten

De EU-omfattande offentliga varningssystemen samt tillgängliga och inkluderande kriskommunikationssystem, både före (riskkommunikation) och under kriser (kriskommunikation), måste förbättras för att kunna nå alla människor under alla omständigheter, oavsett ålder, språk, funktionsnedsättning, rättslig ställning osv. Den senaste tidens kriser visar på behovet av att rikta in sig på särskilt utsatta befolkningsgrupper, personer som upplever diskriminering, fattigdom och socialt utanförskap samt enskilda personer från andra länder (från resenärer till säsongsarbetare och migranter) och behovet av att förhindra desinformation. Funktionen för varning till allmänheten skulle kunna utvecklas inom ramen för EU:s digitala identitetsplånbok¹⁰ där meddelanden kan skickas i nödsituationer. Detta skulle göra det möjligt för myndigheterna att kommunicera direkt med medborgarna och skicka varningar och meddelanden till dem.

Tillhandahålla nyckelkompetens och säkerställa arbetskraftens rörlighet under kriser

⁹ Begreppet *civilförsvarsmekanism* påverkar inte den terminologi som används av medlemsstaterna för instrument eller mekanismer med ett innehåll som kan jämföras med vad som i denna strategi kallas för civilförsvarsmekanism.

¹⁰ EU:s digitala identitetsplånböcker kommer att erbjuda ett säkert, tillförlitligt och privat sätt för alla i Europa att styrka sin identitet på elektronisk väg. Varje medlemsstat ska förse alla medborgare, invånare och företag med minst en plånbok som låter dem bevisa vilka de är och på ett säkert sätt lagra, dela och underteckna viktiga digitala dokument. EU:s digitala identitetsplånböcker kommer att finnas tillgängliga i mobilappar och andra enheter från och med slutet av 2026.

En effektiv utbildningspolitik som omfattar kritiska funktioner, vilket betonas i kompetensunionen, är avgörande för att säkerställa att arbetstagare har rätt kompetens och kan mobiliseras i hela EU i nödsituationer.

Kommissionen kommer att samarbeta med medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter för att i) säkerställa tillgång till och rörlighet för kvalificerad arbetskraft i nödsituationer genom att utarbeta ramar för snabb utplacering av arbetstagare och frivilligarbetare i hela EU och ii) göra karriärvägarna mer attraktiva på områdena civilskydd, räddningstjänst, hälso- och sjukvård och säkerhet.

Nyckelåtgärder

12) Förbättra systemen för tidig varning

Kommissionen kommer att utarbeta riktlinjer tillsammans med medlemsstaterna för att stödja deras kommunikation om olika risker och situationer före och under en kris, som en del av PreparEU-initiativet. Copernicus katastrofinsatstjänst och Galileos kommande satellittjänst för varningsinformation (EWSS, Galileo Emergency Warning Satellite Service) kommer att göra det möjligt för nationella civilskyddsmyndigheter att få snabb tillgång till tidig satellitbaserad varningsinformation så att varningsmeddelanden kan skickas direkt till befolkningen.

13) Förbättra medvetenheten om risker och hot

Kommissionen kommer att föreslå en årlig EU-beredskapsdag för att erkänna nationella, regionala och lokala myndigheters och samhällets insatser för att stärka beredskapen och öka medvetenheten om beredskapsbehoven bland befolkningen. Detta kommer att kompletteras med andra kommunikationsinsatser som ska utvecklas tillsammans med medlemsstaterna, såsom riktlinjer för hur man ska kommunicera om olika risker och situationer, inklusive utsatta befolkningsgruppers behov. Medvetandehöjande program som medborgarpaneler, EUvsDisinfo-portalen, onlinekampanjer och verktygslådor för strategisk kommunikation och motverkande av informationsmanipulering kommer också att vara avgörande.

14) Utarbeta riktlinjer för att göra befolkningen självförsörjande i minst 72 timmar

Vid extrema störningar är den första tiden den mest kritiska. Kommissionen kommer att föreslå riktlinjer för hur medlemsstaterna ska säkerställa att befolkningen kan vara självförsörjande i minst 72 timmar. Som en del av PreparEU-initiativet kommer dessa riktlinjer att omfatta lagring av nödvändiga förnödenheter, krisplanering, tillgängligheten till nödboenden, åtgärder för att säkerställa tillgång till kritiska markområden och utrymmen samt andra åtgärder för att skydda människor, djur och egendom i händelse av en kris, och de kommer att åtföljas av riktade kampanjer och aktiviteter. En ny onlineplattform på EU-nivå kommer att ge medborgare och resenärer skraddarsydd och tillgänglig information om de risker som de kan stå inför och praktiska åtgärder för att begränsa dessa risker.

15) Inkludera beredskap i skolornas läroplaner och utbilda utbildningspersonal i beredskap

I linje med kompetensunionen kommer kommissionen att utarbeta riktlinjer för utveckling av läroplaner, som inleds med förskolan, för att stödja inhämtandet av grundläggande beredskapsfärdigheter, inbegripet mediekunskap, som en avgörande insats för ett aktivt och informerat medborgarskap och för att bekämpa desinformation och informationsmanipulation. Lärare kommer att ha tillgång till resurser och möjligheter till yrkesmässig utveckling på den europeiska skolutbildningsplattformen.

16) Främja beredskapen i ungdomsprogram

En ny beredskapsprioritering kommer att skapas i EU:s ungdomsprogram, t.ex. Europeiska solidaritetskåren och Erasmus+, för att främja beredskap, resiliens, deltagande i det demokratiska livet och samhällsengagemang. Detta kommer att bygga på en bottom-up-strategi som uppmuntrar organisationer och institutioner (universitet, skolor, yrkesutbildningsorganisationer, vuxenutbildningscentrum, ungdoms- och idrottsorganisationer osv.) att ansöka om finansiering.

17) Locka till sig talanger för att stärka beredskapen i EU

Att locka till sig forskningskompetens på högsta nivå till Europa är inte bara en möjlighet utan en nödvändighet för att säkerställa EU:s långsiktiga resiliens och beredskap. I detta sammanhang kommer EU snarast att undersöka konkreta åtgärder för att locka till sig forskare.

EU:s talangreserv kommer att främja rekryteringen av arbetssökande från länder utanför EU, vilket skulle kunna göra det lättare för kvalificerade arbetstagare i kritiska sektorer med anknytning till beredskap, där det råder brist, att söka arbete i EU. Talangpartnerskap skulle också kunna användas för att rikta in sig på kompetenta arbetstagare inom kritiska sektorer som har anknytning till beredskap och även för att investera i relaterad kompetens i partnerländerna.

4. OFFENTLIG-PRIVAT SAMARBETE

Offentlig-privat samarbete är en avgörande pelare i EU:s beredskap och säkerställer att resurser, expertis och innovation från alla sektorer används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Jordbruket och fisket samt industrin och näringslivet har en central roll att spela när det gäller att upprätthålla centrala samhällsfunktioner och samhällsviktiga tjänster. Samtidigt utsätts den privata sektorn i allt högre grad för klimat- och miljörisker och ökande kostnader för dessa (t.ex. försäkringskostnader, förlust av tillgångar och ekonomisk skada på grund av extrema väderförhållanden) och för säkerhetshot som avbrott i leveranskedjor och cyberattacker. Genom att främja offentlig-privat samarbete kan EU förutse risker, säkra nödvändiga leveranser och skydda sitt strategiska oberoende på ett bättre sätt.

Inrätta ett strukturerat offentlig-privat beredskapsåtagande

EU, offentliga myndigheter och industrin bör stärka mekanismerna för i) ett riktat informationsutbyte som går åt båda håll, ii) deltagande i initiativ för strategisk framsyn eller föregripande, iii) gemensam utbildning och iv) samordnade insatser vid kriser. Med utgångspunkt i befintliga arrangemang bör EU stärka offentlig-privata partnerskap för att säkra kritiska varor och tjänster genom strategiska beredskapslager, gemensam upphandling, ramavtal, diversifiering av källor och cirkulära lösningar samt minska riskerna till följd av globala marknadsstörningar och chocker. Dessutom måste offentliga och privata lösningar skapas för att hantera den växande utmaningen när det gäller försäkring mot naturkatastrofer i EU. Bristerna i försäkringsskyddet förväntas öka ytterligare på grund av den ökande risk som klimatförändringarna utgör. Kommissionen kommer att undersöka olika lösningar för att minska dessa brister i försäkringsskyddet, och om nödvändigt följa upp förslaget med Europeiska centralbanken och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

EU:s befintliga investerings- och kapacitetssupplemningsprogram bör säkerställa att beredskapen beaktas i stödet till företag och medlemsstater och komplettera de politiska åtgärderna för att säkerställa inbyggd beredskap i ekonomiska beslut.

I linje med kompetensunionen måste EU främja samarbete mellan offentliga och privata organisationer inom strategiska sektorer som cybersäkerhet för att säkerställa att behovet av arbetskraft och utbildningsutbudet anpassas till varandra.

Nyckelåtgärder

18) Inrätta en offentlig-privat arbetsgrupp för beredskap

Kommissionen kommer att inrätta en arbetsgrupp för beredskap med utgångspunkt i industriforumet, Enterprise Europe Network, det europeiska klusternätverket och andra befintliga strukturer¹¹. Den kommer att samla viktiga intressenter från offentliga myndigheter, industrin, näringslivet, finansiella tjänster, forskarsamhället, arbetsmarknadens parter och det civila samhället. Arbetsgruppen kommer att ha som mål att i) samarbeta för att stärka driftskontinuiteten hos viktiga funktioner och grundläggande tjänster, ii) utbyta information om sårbarheter och störningar i försörjningskedjan, iii) tillhandahålla vägledning, ramar och incitament för att hjälpa privata enheter att uppfylla minimikrav på beredskap, iv) samordna skadebegränsande åtgärder inom kritiska sektorer som tillhandahåller samhällsviktiga tjänster som säkerställer centrala samhällsfunktioner och v) stödja kriskommunikationsinsatser.

19) Utveckla offentlig-privata protokoll för nödsituationer

Kommissionen kommer tillsammans med medlemsstaterna att se över de relevanta rättsliga och operativa ramarna för att möjliggöra riktad flexibilitet i nödsituationer, både rättslig och finansiell sådan, inklusive regler för offentlig upphandling där så krävs. Detta kommer att innebära motiverade och tidsbundna undantag för att säkerställa att kritiska råvaror, varor och tjänster och säkra kritiska produktionslinjer snabbt kan göras tillgängliga. Genom protokoll för nödsituationer och som en del av arbetsgruppen för offentlig-privat beredskap kommer kommissionen och medlemsstaterna att utveckla en samordnad ram för beredskapsengagemang för kritiska aktörer inom den privata sektorn.

20) Se över ramen för offentlig upphandling

Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag om att se över ramen för offentlig upphandling på grundval av den nuvarande ramen och de lärdomar som dragits under tidigare kriser, inklusive erfarenheterna från covid-19-pandemin. Syftet med översynen kommer att vara att stärka beredskapen, nämligen genom att förbättra försörjningstryggheten längs viktiga värdekedjor, särskilt i kristider. Det finns redan särskilda bestämmelser för nödsituationer, t.ex. kan upphandlande myndigheter förkorta tidsfristerna för att skynda på förfaranden.

21) Inrätta ett europeiskt expertcentrum för forskningssäkerhet

Forskning och innovation (FoI) är ett område som är särskilt sårbart för utländska påverkansförsök, säkerhetsrisker och hybridhot. I linje med rådets rekommendation om ökad forskningssäkerhet¹² kommer kommissionen att inrätta ett europeiskt expertcentrum för forskningssäkerhet som samlar in bevis och ger stöd till medlemsstater och forsknings- och innovationsaktörer.

5. CIVIL-MILITÄRT SAMARBETE

Vi måste förbereda oss för storskaliga, sektorsövergripande incidenter och kriser, inklusive risken för väpnade angrepp, som drabbar en eller flera medlemsstater. I de flesta krisscenarier har de nationella civila myndigheterna huvudansvaret. I allt fler scenarier (t.ex. hot mot

¹¹ Det europeiska klusternätverket är ett samarbete mellan industrikluster i hela EU som främjar innovation, konkurrenskraft och resiliens genom att koppla samman företag, forskningsinstitut och offentliga myndigheter. Det stöder sektorsövergripande samarbete, främjar kunskapsutbyte och förbättrar säkerheten i leveranskedjan, särskilt inom strategiska industrier.

¹² Rådets rekommendation om ökad forskningssäkerhet: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=OJ:C_202403510.

folkhälsan, extrema väderhändelser, hybrid- och cyberattacker) behöver civila myndigheter militärt stöd. Vid väpnade angrepp behöver försvarsmakten stöd från civilbefolkningen för att säkerställa att verksamhet upprätthålls hos myndigheter och i samhället. Vi måste därför förbättra samverkan mellan civila och militära aktörer, utan att ifrågasätta deras respektive befogenheter, och detta måste ske i fullt samarbete med medlemsstaterna. Storskaliga övningar är dessutom ofta fragmenterade och utnyttjas för lite, och de involverar inte konsekvent alla relevanta civila och militära intressenter.

Utveckla strategiska och varaktiga avskräckande åtgärder

För att förebygga, avskräcka och reagera mer effektivt på säkerhetsincidenter och säkerhetskriser och hindra fientliga aktörer måste EU dra nytta av alla sina verktyg, bland annat i) cyberdiplomati, ii) verktygslådan för utländsk informationsmanipulering och inblandning, iii) hybridverktygslådor och iv) strukturen för hantering av rymdhot, samt v) försvarsförmågor som är tillgängliga för civila och militära grupperingar, inbegripet, när så är lämpligt, proaktiva försvarsåtgärder, i enlighet med internationell rätt.

Den höga representanten och kommissionen kommer att utarbeta strategier för att förebygga, avskräcka och reagera på särskilda fientliga aktörer som riktar in sig på EU genom hybridverksamhet, cyberverksamhet och verksamhet som inbegriper utländsk informationsmanipulation och påverkansförsök. En nära samordning med Nato¹³ och andra likasinnade partner är nödvändig för att förbättra effektiviteten och avskräcka fientliga aktörer.

Säkerställa en närmare civil-militär interoperabilitet

EU kommer att genomföra klausulerna om ömsesidigt bistånd (artikel 42.7 i EU-fördraget) och solidaritet (artikel 222 i EUF-fördraget) och stärka samarbetet mellan EU och Nato, även om artikel 5 i Nordatlantiska fördraget aktiveras. För att i enlighet med artikel 222 i EUF-fördraget agera gemensamt i en anda av solidaritet måste EU dessutom kunna använda alla tillgängliga medel och tillgångar för att stödja medlemsstaterna. Detta skulle kunna inbegripa militära resurser som görs allmänt tillgängliga av medlemsstaterna.

Främja inbyggda dubbla användningsområden

EU måste integrera överväganden om dubbla användningsområden i alla sina infrastrukturinvesteringar och all sin kapacitetsplanering (där dubbla användningsområden innebär att något kan användas av både militära och civila organ), såsom militär rörlighet, massevakuering, säker kommunikation och konnektivitet, sjöfartsskydd, it-kapacitet samt rymdtillgångar och rymdtjänster. Genom att utgå från kommissionens och Europeiska försvarsbyråns befintliga insatser bör EU fortsätta att främja infrastruktur med dubbla användningsområden, kommunikationssystem, transporttillgångar, utrustning, beredskapslager, medicinska motåtgärder, energiförsörjning och teknik som tillgodoser både civila och militära behov.

Nyckelåtgärder

22) Inrätta omfattande civil-militära beredskapsarrangemang

Kommissionen och den höga representanten kommer att ta fram arrangemang för civil-militär beredskap, som kommer att klargöra roller, ansvarsområden och prioriteringar för EU:s institutioner, organ och byråer samt medlemsstaterna, för att förbereda sig för och reagera på incidenter och kriser. Detta kommer att kompletteras med standardiserade operativa förfaranden för att stärka samordningen mellan olika EU-enheter och medlemsstaterna. Man

¹³ Med full respekt för de överenskomna vägledande principerna om öppenhet, ömsesidighet och inkludering samt båda organisationernas självständiga beslutsfattande och förfaranden.

kommer att bygga vidare på projekten inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco), vitboken om europeisk försvarsberedskap och befintliga analyser av brister i fråga om resiliens och insatskapacitet inom ramen för unionens civilskyddsmekanism och den militära framstegskatalogen över kapacitetsmål. Kommissionens arbete mot en europeisk civilförsvarsmekanism kommer också att bidra till dessa arrangemang.

EU kommer att ytterligare stärka det operativa samarbetet på personalnivå med Nato i alla krissituationer, från hybridkampanjer till väpnade angrepp.

23) Utveckla standarder för planering av och investeringar i civila och militära tillgångar med dubbla användningsområden

Kommissionen och den höga representanten kommer i samarbete med medlemsstaterna att identifiera infrastruktur och tillgångar med dubbla användningsområden i medlemsstaterna för att säkerställa att investeringar stöder civil resiliens, samhällssäkerhet och militära behov på ett ömsesidigt förstärkande sätt som utgår från militära krav. Dessutom kommer kommissionen att fastställa standarder för åtgärder avseende tillgångar med dubbla användningsområden som tar hänsyn till både civila och militära krav i utformnings- och planeringsfasen. Kommissionen och den höga representanten kommer att göra det lättare för medlemsstaterna att, när de bygger eller uppgraderar infrastruktur inom det transeuropeiska transportnätet, beakta om det behövs och om det är relevant och genomförbart att gå längre än de civila transportstandarderna för att kunna hantera vikten hos, storleken på eller omfattningen av militära transporter av trupper och material i enlighet med Natos militära krav. Man kommer att uppmärksamma de särskilda kraven och konsekvenserna enligt internationell rätt, inbegripet internationell humanitär rätt.

EU kommer att sträva efter att utveckla och främja tekniska standarder, i tillämpliga fall med beaktande av befintliga Natostandarder, för utformning av infrastruktur, tillgångar och produkter med dubbla användningsområden.

24) Anordna regelbundna EU-övningar för att främja en omfattande beredskap

Kommissionen och den höga representanten kommer att anordna regelbundna EU-omfattande, heltäckande och sektorsövergripande beredskapsövningar. Syftet med dessa övningar är att testa beslutsprocessen, samordningen och de operativa insatserna inom EU och mellan olika sektorer, bland annat inom ramen för artikel 42.7 i EU-fördraget och artikel 222 i EUF-fördraget. Övningarna kommer också att låta medlemsstaterna koppla in sina nationella övningar, vilket gör att gränsöverskridande samarbete främjas och insatserna anpassas efter varandra. Särskilda scenariobaserade utbyten kommer att anordnas i kommissionen och rådet för att testa och förbättra beslutsförfarandena för komplexa och större kriser och identifiera strukturella sårbarheter. I förekommande fall kommer övningarna att omfatta den privata sektorn och EU:s internationella partner.

6. KRISHANTERING

En effektiv samordning av krishanteringen är avgörande i nödsituationer. Under det senaste årtiondet har allt fler EU-strukturer och EU-instrument inrättats för att stödja medlemsstaterna före, under och efter en kris.

Vid kommissionen har ERCC redan en central roll vid kriser, naturkatastrofer och katastrofer som orsakas av människan. I dessa situationer stöder centrumet både EU-institutionerna och EU-medlemsstaterna. ERCC säkerställer att unionens civilskyddsmekanism har operativ kapacitet dygnet runt alla dagar i veckan, både i fråga om beredskap och insatser, och tjänar medlemsstaterna och EU när arrangemangen för integrerad politisk krishantering (IPCR) aktiveras eller solidaritetsklausulen återopas.

Inom utrikestjänsten säkerställer olika mekanismer ett samordnat och snabbt EU-svar på externa kriser och nödsituationer som påverkar EU:s säkerhetsintressen. Bland dessa mekanismer har krishanteringscentrumet en skyldighet att ta hand om säkerheten för EU:s personal, kontinuiteten vid delegationerna vid kriser och stöd till medlemsstaterna i händelse av en konsular kris. I centrumet samlas alla relevanta tjänster som den höga representanten ansvarar för, och på så sätt säkerställs att informationsinsamlingen är samstämmig och samordnad så att man kan uppnå situationsmedvetenhet i en kris.

Vid rådet stöder IPCR-arrangemangen samordnat beslutsfattande vid större och komplexa kriser. De gör att medlemsstaterna och EU-institutionerna kan få en gemensam lägesbild och har under de senaste åren visat sig vara flexibla och skalbara.

De flesta av dessa mekanismer har fortfarande sin grund i ett enda politikområde, medan kriserna har blivit alltmer sammanflätade. Det finns därför ett behov av att säkerställa en bättre samordning av de befintliga mekanismerna och instrumenten.

Förbättra den centrala och sektorsövergripande krishanteringssamordningen och krishanteringskapaciteten

EU måste stärka sin krissamordning genom att bygga vidare på befintliga strukturer. Samordningsmekanismer som IPCR, kommissionens interna krissamordningsmekanism ARGUS, dess ERCC och Europeiska utrikestjänstens krishanteringscentrum, måste uppgraderas för att kunna möta de utmaningar som ligger framför oss. En optimering av IPCR-arrangemangen skulle förbättra EU:s och medlemsstaternas kapacitet att genomföra solidaritetsklausulen (artikel 222 i EUF-fördraget), men även förenkla aktiveringen av denna.

EU måste fortsätta att stärka sin insatskapacitet och sina strategiska krisreserver, inklusive beredskapslager och tillgångar som snabbt kan sättas in, för att ta itu med kritiska brister och säkerställa snabba insatser, även vid hybridattacker. Detta inbegriper säkra kommunikationskanaler och inrättandet av EU-systemet för kritisk kommunikation.

Arbetet med en europeisk civilförsvarsmekanism bör stödja stärkandet av de sektorsövergripande insatskapaciteterna ytterligare. EU:s yttre åtgärder måste kopplas till den interna krishanteringskapaciteten på ett mer effektivt sätt.

Nyckelåtgärder

25) Inrätta en krissamordningshubb för EU

Kommissionen ska inrätta en krissamordningshubb som bygger på ERCC:s strukturer och sakkunskap. ERCC kommer att fortsätta att utföra sina civilskyddsfunktioner, som kommer att förbli avgörande för att hantera kriser. Dess mål är att fortsätta med och utöka stödet till medlemsstaternas hantering av de sektorsövergripande konsekvenserna av olika kriser, baserat på förstärkt planering och mer omfattande analys och situationsmedvetenhet.

EU:s krissamordningshubb inom ERCC kommer att spela en roll både inom kommissionen och när det gäller att stödja samtalspartner i medlemsstaterna, och dess fokus kommer att ligga på att förutse och hantera konsekvenserna av kriser inom olika sektorer. För att koppla ihop yttre åtgärder med interna krishanteringsinsatser på ett effektivare sätt kommer EU:s krissamordningshubb att ha ett nära samarbete med utrikestjänsten, särskilt med krishanteringscentrumet. Utan att det påverkar Europeiska utrikestjänstens roll ska krissamordningshubben i) arbeta för att på alla nivåer uppnå en gemensam förståelse för alla kriser och deras konsekvenser för olika sektorer och hela befolkningen, ii) underlätta arbetet inom samtliga sektorer genom att tillhandahålla krishanteringsstöd till ledande tjänster utan att överta det sektoriella ansvaret och iii) övervaka de övergripande insatserna vid kriser och samtidigt säkerställa ständig återkoppling till rådet, bland annat genom IPCR.

26) Stötta rescEU – reserven för insatskapacitet på EU-nivå

Med utgångspunkt i den framgångsrika utvecklingen av brandbekämpningen från luften och annan rescEU-kapacitet kommer kommissionen att säkerställa underhåll och en eventuell utökning av dess befintliga kapacitet (brandbekämpning från luften, sjukvård, CBRN, nödboenden, transport och energi). Den ska också slutföra inrättandet av ett europeiskt fältsjukhus. Tillsammans med medlemsstaterna kommer kommissionen att bedöma utvidgningen av dessa strategiska reserver till andra slags kapaciteter där brister identifieras (t.ex. reparation av kritisk infrastruktur, telekommunikation osv.).

7. RESILIENS GENOM EXTERNA PARTNERSKAP.

EU:s och medlemsstaternas säkerhet och resiliens är alltmer sammanflätade med våra partnerländers, särskilt våra utvidgnings- och grannskapspartner, som står inför en liknande rad globala kriser och utmaningar. De är ofta utsatta för hybridverksamhet och annan fientlig verksamhet, inklusive ekonomiskt tvång från utländska fientliga aktörer som försöker använda deras sårbarheter och beroenden som vapen. Att samarbeta med våra partner för att förutse, förbereda oss inför, förebygga och reagera på kriser gynnar alla, är ett uttryck för EU-solidaritet och är avgörande för att minska risken för kaskadeffekter eller spridningseffekter till EU från kriser som uppstår på andra håll.

I en alltmer instabil geopolitisk miljö och för att hantera globala utmaningar som klimatförändringar och global hälso- och sjukvård bör EU och medlemsstaterna fortsätta att utveckla och fördjupa skraddarsydda och ömsesidigt fördelaktiga bilaterala och plurilaterala partnerskap, särskilt genom att stärka samarbetet och stödja EU:s kandidatländer och grannländer. EU bör också intensifiera insatserna för att stärka effektiv multilateralism, särskilt inom Nato och Förenta nationerna.

Integrera resiliens och beredskap i EU:s yttre åtgärder

EU bör bygga upp ömsesidig resiliens med sina partner, i synnerhet för att motverka ökande hybridhot, utländsk informationsmanipulation och påverkansförsök samt cyberhot inom områden som i) ekonomisk säkerhet, handel och investeringar, ii) samhällenas, rättsstatsprincipens och institutionernas resiliens, iii) kulturarv, iv) hälsosäkerhet och pandemiberedskap, v) klimatförändringar och miljöförstöring, vi) energi, vii) transportvägar och säkra leveransvägar, viii) utvecklingsbistånd och humanitärt stöd¹⁴ samt ix) katastrofriskreducering, katastrofberedskap och förberedande åtgärder. För att stärka resiliensen globalt bör EU:s åtgärder anpassas till FN:s mål för hållbar utveckling och stödja FN:s Sendai-ramverk för katastrofriskreducering.

Nyckelåtgärder

27) Främja ömsesidig resiliens med kandidatländer

EU kommer att förbättra den ömsesidiga resiliensen med kandidatländer, bland annat genom att koppla dem till relevanta EU-initiativ för beredskap och EU-ramar för krishantering, genom utvidgningspolitiken och i linje med processen för gradvis integration. EU kommer att stärka samarbetet med dessa länder på områdena beredskap, resiliens och krishantering samt säkerhet och försvar, särskilt för att motverka utländsk informationsmanipulation och påverkansförsök, även i hybridform, och cyberhot.

¹⁴ Med full respekt för dess särskilda mandat, särskilt internationella humanitära principer och internationell humanitär rätt.

28) Integrera beredskap och resiliens i bilaterala partnerskap och multilaterala institutioner

EU ska använda instrument som säkerhets- och försvarspartnerskap och uppdrag och insatser inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna för att stärka samarbetet kring beredskap och resiliens med viktiga partnerländer och partnersamhällen. EU måste se över och stärka sina nätverk för kriskommunikation med dessa partner över hela världen för att stödja dem så att de kan bemöta komplexa kriser och ta itu med nödsituationer.

Det multilaterala engagemanget ska intensifieras med internationella organisationer och regionala partner, särskilt med FN och dess organ. Samarbetet med FN kommer att omfatta stöd till fredsbevarande, fredsbyggande, konfliktförebyggande, stabilisering och återhämtning efter konflikter som ett sätt att bygga upp resiliens i linje med EU:s och FN:s gemensamma prioriteringar för 2025–2027. Dessutom kommer EU att fortsätta att stärka beredskapen genom utvecklingsbistånd och humanitärt stöd som ett avgörande inslag för att öka resiliensen hos den mest utsatta befolkningen och ta itu med de bakomliggande orsakerna till instabila situationer.

29) Integrera beredskap och resiliens i samarbetet med Nato

Beredskap och resiliens kommer att integreras i strukturerade dialoger mellan EU och Nato, ömsesidiga, gemensamma genomgångar och utbildning. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas militär rörlighet, klimat och säkerhet, ny omstörtande teknik och cyber-, rymd- och försvarsindustrin. Personalutbyten om utländsk informationsmanipulation och påverkansförsök, även i hybridform, sjöfartsskydd, operativt samarbete och kapacitetsuppbyggnad för partner ska användas för att tillgodose behoven av beredskap och resiliens.

30) Utveckla ömsesidig resiliens genom ekonomisk och utvecklingsrelaterad utrikespolitik

EU ska utveckla ömsesidig resiliens med partner och minska alltför stora beroenden genom sin ekonomiska och utvecklingsrelaterade utrikespolitik. Detta kommer att stödjas genom viktiga initiativ såsom Global Gateway, instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (Europa i världen), instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) och den kommande nya pakten för Medelhavsområdet. Genom att diversifiera och stärka integrationen av försörjnings- och värdekedjor i partnerländerna genom frihandelsavtal, partnerskap för ren handel och investeringar, strategiska partnerskap om råvaror och digitala partnerskap kommer man också att bidra till denna insats.

SLUTSATS OCH VÄGEN FRAMÅT

I ett sammanhang med ökade mänskligt framkallade risker och naturrisker och ett försämrat säkerhetsläge i Europa måste EU och dess medlemsstater skyndsamt stärka beredskapen. Även om medlemsstaterna fortfarande är de främsta aktörerna inom civilskydd, beredskap och krishantering innehåller strategin en vision om en beredskapsunion, där stödet från EU kommer att komplettera nationella insatser. Tillsammans kommer vi att vara mer effektiva och flexibla, med tydliga ansvarsområden, och vara bättre på att förutse och hantera situationer inom alla relevanta sektorer. Flexibla verktyg kommer att hjälpa medlemsstaterna att reagera på oväntade nödsituationer. Arbetet mot en beredskapsunion kommer också att bidra till att göra EU mer

inkluderande, konkurrenskraftigt och välmående. På detta sätt skulle EU kunna utnyttja alla stordriftsfördelar och effektivitetsfördelar som följer av att agera tillsammans på unionsnivå.

Genomförandet av strategin kommer att övervakas regelbundet. Uppdateringar kommer regelbundet att förmedlas till rådet och Europaparlamentet så att de kan följa hur genomförandet fortskrider.

Samtidigt uppmanar kommissionen rådet och Europaparlamentet att samarbeta med kommissionen och den höga representanten om strategin och de åtgärder som anges i handlingsplanen och att samarbeta för att genomföra dem.

Tillsammans kan vi bygga ett säkrare, mer resilient och tryggt Europa.